

Het kabinet
t.a.v. de Minister-President
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Onderwerp: **Mondiaal waterbeheer is van strategisch belang voor Nederland en vraagt om consistente inzet: 10 aanbevelingen**

Den Haag, 10 maart 2026

Geachte leden van het kabinet,

De Nederlandse watersector, een brede coalitie van publieke organisaties, bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen, levert wereldwijd concrete, innovatieve en schaalbare oplossingen voor goed waterbeheer. De Rijksoverheid is daarbinnen een cruciale partner, en gezamenlijk werken we al jarenlang succesvol aan mondiaal waterbeheer.

De nieuwe Tweede Kamer heeft watermanagement en partnerschap met de gehele Nederlandse watersector omarmd als speerpunten van het internationale beleid. Met deze brief doen wij u tien aanbevelingen om deze speerpunten in de komende kabinetsperiode concreet vorm te geven en richting te geven aan een sterke Nederlandse inzet op internationale watervraagstukken. Wij bieden deze aanbevelingen nadrukkelijk aan als handreiking om gezamenlijk tot een doelgerichte en samenhangende uitvoering te komen.

Strategisch belang van consistent mondiaal waterbeheer

In 2024 hebben wij het kabinet per brief¹ geattendeerd op het strategische belang van mondiaal waterbeheer voor Nederland. Naar aanleiding daarvan hebben wij waardevolle en constructieve gesprekken gevoerd met de toenmalige Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp en de Commissie BHO. In deze brief actualiseren wij onze inzet en bouwen wij voort op onze eerdere aanbevelingen, aangescherpt in het licht van recente ontwikkelingen.

De uitdagingen op het gebied van klimaatverandering, waterschaarste, watervervuiling en de gevolgen daarvan voor voedselzekerheid, energievoorziening, volksgezondheid, economische ontwikkeling en handelsketens zijn urgenter dan ooit. Waar waterbeheer tekortschiet, ontstaat een structurele voedingsbodemp voor onveiligheid, instabiliteit, conflict en gedwongen migratie² – ook aan de randen van Europa.

Juist daarom is structureel investeren in mondiaal waterbeheer in het directe belang van Nederland. Internationale samenwerking op water draagt bij aan internationale veiligheid en stabiliteit, aan geopolitieke veerkracht, aan grip op migratie, aan het behalen van de klimaatdoelstellingen en de Sustainable Development Goals, en aan het verdienvermogen en de kennispositie van Nederland.

¹ NWP, "Startbrief Nederlandse Watersector aan het nieuwe kabinet", 23 augustus 2024

² NWP, "Watercrisis – Oorzaak van conflict of bijdrage aan stabiliteit", april 2017

Bovendien is water een randvoorwaarde voor voedselzekerheid en handel³. Zonder water geen landbouw, geen gezonde bodem, geen robuuste natuur en geen voedselproductie⁴.

Nederland kan wereldwijd van grote betekenis zijn, dankzij zijn sterke internationale kennispositie en reputatie en een unieke publiek-private watersector, die bijdraagt aan innovatieve, schaalbare en duurzame oplossingen en daarmee aan de doelstellingen van het Nederlandse internationale beleid. De vraag naar Nederlandse waterexpertise neemt toe⁵, maar een effectieve inzet van de sector en het behoud van de sterke internationale reputatie vraagt om continuïteit en strategische samenwerking tussen overheid, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven (Diamond-approach).

10 aanbevelingen van de Nederlandse watersector

I. Water als strategisch speerpunt van buitenlandbeleid

1. Neem duurzaam waterbeheer structureel op als speerpunt van het buitenlandbeleid: Goed waterbeheer is internationaal van fundamenteel belang voor sectoren als energie, gezondheid en landbouw en tevens randvoorwaardelijk voor weerbare en duurzame voedselsystemen en stabiele handelsketens. Mondiaal leven er 2,2 miljard mensen in wateronzekerheid⁶. Borg waterbeheer expliciet en langdurig als prioriteit binnen het buitenlandbeleid en benoem water expliciet als internationaal thema in het coalitieakkoord, in samenhang met veiligheid, handel, voedsel, energie, gezondheid, gendergelijkheid en klimaatadaptatie. Versterk hiermee coherentie, effectiviteit en de internationale geloofwaardigheid van Nederland.

2. Versterk en actualiseer de Nederlandse Internationale Waterambitie (NIWA): Mondiale wateropgaven en een effectieve sectorinzet vragen om coherent overheidsbeleid en samenhang tussen de departementen van Buitenlandse Zaken, Infrastructuur en Waterstaat, Economische zaken en Klimaat, én Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. De huidige NIWA⁷ verloopt in 2030 en heeft een update nodig. Hernieuw de internationale ambities van Nederland op water en zet de NIWA voort als interdepartementaal kader met duidelijke prioriteiten, landenfocus en gezamenlijke programmering, gericht op internationale positionering van de Nederlandse watersector én op toekomstbestendige impact.

3. Focus op landen met sterke diplomatieke en lokale netwerken en inhoudelijke capaciteit: Impact en sterke handelsrelaties ontstaan waar duurzame netwerken en meerjarige lokale aanwezigheid bestaan. Het kabinet zet zich terecht in voor een stevig postennetwerk⁸. Investeer daarbij in het hebben van waterexpertise op ambassades in prioritaire landen en in sterke netwerken van Nederlandse en lokale partners. Handelsmissies, internationale afspraken en diplomatie zijn daarbij ook van groot belang voor het creëren van een internationaal gelijk speelveld en voor langdurige samenwerking voor sociaaleconomische ontwikkeling, waarmee Nederland zich onderscheidt met innovatieve, schaalbare en duurzame oplossingen⁹.

4. Behoud én herstel van budget voor internationale waterinzet: Het versterken van internationale relaties en het realiseren van wateroplossingen vergt een lange adem. Langjarige inzet is cruciaal voor de effectieve beleidsuitvoering, reputatiebehoud en duurzame partnerschappen. Nederland excelleert al decennialang in deze sector. Behoud daarom het DGIS-budget voor watermanagement op minimaal €170

³ Groentenfruihuis et al, Brief aan het parlement, "Zonder water geen handel", 2025

⁴ Henk Ovink & WUR, "Nederland kan weer gidsland zijn, maar alleen met ook een visie op water", 27 januari 2026

⁵ Panteia, Water Export Index (WEX), 2025

⁶ WHO, "Progress on household drinking-water, sanitation and hygiene 2000-2024", 26 augustus 2025

⁷ MinlenW, MinBHOS, MinLNV en Min EZK, Kamerstuk 32605-217, 4 juli 2019

⁸ Coalitieakkoord 'Aan de slag', 30 januari 2026

⁹ Kamerbrief beleidsagenda 36180-164, "Doen waar Nederland goed in is – Strategie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking", 28 mei 2025

miljoen per jaar, en herstel het HGIS-budget van Infrastructuur en Waterstaat naar €22 miljoen per jaar voor internationaal waterbeheer.

II. Publiek-private samenwerking en ‘diamond approach’ als kracht van Nederland

5. Versterk het partnerschap tussen overheid en de andere geledingen binnen de Nederlandse watersector:

De kracht van de Nederlandse watersector ligt in de samenwerking tussen publieke organisaties, bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen. Integrale, kennisintensieve oplossingen leveren zowel impact als verdienvermogen op en onderscheiden Nederland internationaal. Blijf als overheid actief met de brede sector samenwerken, partnerschappen vormgeven én financieren, en stimuleer integrale programma’s waarin de genoemde vier geledingen samenwerken, met focus op gezamenlijke uitvoering in partnerlanden, zoals ook toe is opgeroepen in de brief van 27 november 2025 aan de informateur¹⁰.

6. Borg de rol van maatschappelijke organisaties binnen de ‘diamond’: Sterke maatschappelijke organisaties zijn een onmisbare schakel in de ‘diamond approach’ – naast en in samenwerking met publieke organisaties, kennisinstellingen, bedrijven en overheid. Hun kennis van de lokale context en het opbouwen van lokale capaciteit is essentieel voor het maken van duurzame impact en het bijdragen aan de ontwikkelingsdoelen. Zij beschikken over langdurige relaties, toegang tot lokale partners en dragen bij aan de effectiviteit van geïntegreerde nexusoplossingen¹¹. Borg de positie van maatschappelijke organisaties binnen de ‘diamond approach’, zodat hun meerwaarde structureel wordt benut ten bate van de Nederlandse wateroplossingen en de brede watersector.

III. Toegankelijkheid en toepasbaarheid nationale en internationale investeringen en financiering

7. Verbeter de toegang tot nationale, Europese en internationale financiering: Mondiaal waterbeheer vraagt om enorme investeringen¹², nationaal en internationaal. De beperkte beschikbaarheid, toegankelijkheid én toepasbaarheid van financieringsinstrumenten vormt momenteel een belemmering voor het realiseren van internationale projecten door de Nederlandse watersector. Effectieve langjarige sectorinzet en investeringslogica sluiten onvoldoende op elkaar aan. Zorg daarom voor een betere aansluiting van Nederlands instrumentarium (RVO, Invest International, FMO en DFCD) op behoeften van de watersector én op de lopende meerjarige waterprogramma’s.

Verbeter daarnaast de toegang tot financiering van multilaterale ontwikkelingsbanken, klimaatfondsen en EU (incl. subsidieprogramma’s en delegated cooperation) voor innovatieve, integrale, duurzame wateroplossingen. Nederlandse instrumenten kunnen op deze manier als hefboom werken voor internationale financieringskansen. Door het beschikbaar stellen van instrumenten die cofinanciering mogelijk maken, gerichte bundeling van sectorinzet en tijdige diplomatie bij internationale instellingen en in Brussel kan Nederland financieringskansen vergroten, zijn concurrentiepositie versterken en internationaal van betekenis blijven.

IV. Innovatie, kennisdeling en capaciteitsopbouw

8. Blijf investeren in innovatie: Onder andere via NL2120, het Groeiplan Watertechnologie (Uppwater) en voorheen de Topsector Water & Maritiem wordt in publiek-private samenwerking met o.a. waterschappen, kennisinstellingen, bedrijven en het Rijk geïnvesteerd in de ontwikkeling van unieke kennis waarmee de watersector haar sterke internationale exportpositie continueert en verder uitbouwt. In aanvulling daarop bieden instrumenten (DHI, Partners voor Water) de mogelijkheid om Nederlandse aanpakken, producten en technologieën in een vroege fase in het buitenland te testen en te ontwikkelen. Het is belangrijk dat dergelijke innovatie- en valorisatieprogramma’s blijven bestaan en dat mogelijkheden

¹⁰ VNO-NCW et al, Brief aan informateur, “Noodzaak voor een krachtig buitenlandbeleid en versterking van de Dutch Diamond”, 27 november 2025

¹¹ IOB-Evaluatie ‘Coherentie van het Nederlands beleid en de effecten op voedselzekerheid, water en klimaat in ontwikkelingslanden’, 18 december 2024. De IOB-Evaluatie laat zien dat een geïntegreerde aanpak (WASH, voeding, klimaat) een van de sterkste factoren is voor positieve effecten op de bevolking.

¹² World Bank, Report “Water Strategy Implementation Plan”, 2025

voor internationale opschaling worden gestimuleerd, om onze innovatiekracht en internationale concurrentiepositie te behouden.

In het nieuwe industriebeleid wordt geen opvolging gegeven aan de Topsector Water & Maritiem. We willen echter benadrukken dat het, juist vanwege de systeemfunctie van de watersector, van groot belang is dat concreet invulling gegeven blijft worden aan water als strategisch domein, waarbij publiek-private samenwerking en de koppeling tussen innovatie en internationale positionering structureel worden geborgd.

9. Faciliteer kennisdeling, capaciteitsopbouw en gelijkwaardige partnerschappen: Blijf investeren in kennisdeling en capaciteitsopbouw via wederkerige leerprogramma's met lage en middeninkomenslanden. De Nederlandse watersector deelt hierin haar hoogwaardige kennis en innovaties. Tegelijkertijd leert Nederland van andere landen om eigen wateruitdagingen aan te pakken, wat zowel innovatie als onze internationale koppositie versterkt.¹³ Denk hierbij bijvoorbeeld aan kennisopbouw over landbouwmethoden van landen die al veel langer kampen met extreme droogte, verzilting en dalende grondwaterstanden¹⁴ of uitwisseling van kennis van de Caribische eilanden van het Koninkrijk met netwerken van andere kleine eilandstaten over het omgaan met de stijgende zeespiegel¹⁵.

Meerjarige kennisuitwisseling en capaciteitsopbouw op het gebied van water versterkt ook de andere prioritaire sectoren en creëert netwerken van onschatbare waarde voor Nederland¹⁶. Internationale studenten en professionals die in Nederland zijn opgeleid, bekleden later vaak sleutelposities in overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen in hun landen van herkomst. Investeren in onderwijs en kennisnetwerken is daarmee ook investeren in robuuste diplomatieke en economische relaties¹⁷. De voorziene investeringen van het kabinet in jongeren bieden daarnaast lokaal perspectief en leiden talent op dat de groeiende mondiale wateropgaven duurzaam aan kan pakken, met impact op voedselzekerheid, gezondheid en klimaatadaptatie.

V. Internationale profilering en agendasetting

10. Benut multilaterale water conferenties als strategisch moment: Multilaterale conferenties bieden een strategisch podium voor Nederlands leiderschap en vragen om tijdige, gecoördineerde deelname. Treed als overheid samen met de watersector op richting bijvoorbeeld de UN Water Conference 2026 in de Verenigde Arabische Emiraten, om Nederlandse expertise en partnerschappen internationaal te positioneren. Dergelijke conferenties zijn momenten waarop donoren en investeerders zich committeren aan financiële bijdragen aan de mondiale watersector.

De Nederlandse watersector is ervan overtuigd dat een samenhangende en langjarige inzet op mondiaal waterbeheer in het directe belang is van Nederland; voor veiligheid en stabiliteit, voor grip op migratie, voor de ambities op het gebied van voedselzekerheid en gezondheid en voor het internationale verdienvermogen en de kennispositie van onze sector. De eerdere gesprekken met de voormalige Minister en de Commissie BHO onderstreepten het belang van voortzetting van deze dialoog tussen overheid en sector.

Graag lichten wij onze aanbevelingen nader toe en nodigen wij u uit in gesprek te gaan over de wijze waarop overheid en watersector gezamenlijk kunnen blijven bijdragen aan deze urgente maatschappelijke opgaven.

¹³ Unesco Netherlands WMO Water Committee, brief aan informateur, 25 november 2025

¹⁴ Ministerie van LNV, "International Exchange on Climate Adaptation in Agriculture", december 2022

¹⁵ IPDC, "Climate Adaptation in Deltas, Coasts and Islands", mei 2024

¹⁶ SAIL & PIE, Brief aan informateur "Rol van kennis en adviesinstellingen in Nederlands geïntegreerd buitenlandbeleid", 27 december 2025

¹⁷ Adviesraad Internationale vraagstukken, Adviesrapport "Nederland, Europa en het mondiale Zuiden in een veranderende wereldorde", 10 september 2025

Met vriendelijke groet,
Namens de Nederlandse watersector,

Rick Elmendorp
Directeur-bestuurder Netherlands Water Partnership
T. 070-304 3726, E. r.elmendorp@nwp.nl

Deze oproep wordt tevens gesteund door de volgende partners,

Afschrift aan:

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Klimaat en Groene Groei en de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

Het Netherlands Water Partnership (NWP) is een non-profit organisatie die al meer dan 25 jaar de belangen behartigt van alle geledingen binnen de Nederlandse watersector. Deze sector bestaat uit een diverse groep van stakeholders die de gehele breedte van de samenleving beslaat: overheden, kennisinstellingen, maatschappelijk middenveld en bedrijven slaan hierin de handen ineen voor een waterbestendige wereld, nu en in de toekomst. Het Netherlands Water Partnership vormt daarmee de stem van de brede sector.

Deelnemers Netherlands Water Partnership:

